

Сценарій до Дня пам'яті жертв голодомору „Страждання, муки й горе мого народу”

Дата:

Місце: спілка ветеранів

Час: 14:00

Виступ ансамблю „Осанна”

(Виходять ведучі)

В.1. Кожна людина, як і все свідоме людство, живе у трьох вимірах: учора, сьогодні, завтра. Учора – це наша історія. Ми не знали її. А вона бездонна, невичерпна криниця духу, мудрості, перемог і страждань. Кожен народ, якщо він справжній народ, має свою власну історію. Але наше громадянське завдання скликати живих до тих сіл і хуторів, до тих криниць і спільних ям, куди скидали десятками виснажені тіла наших з вами бабусь і дідусів, матерів і батьків, братів і сестер. І понаскидали їх понад 7 мільйонів.

В.2. Голодомор 1932-33 рр.: мільйони жертв за 500 днів.

Коли дослідники говорять про голодомор 1931-33 рр., мається на увазі період з квітня 1932 р. по листопад 1933 р. Саме за ці 17 місяців, тобто, приблизно за 500 днів, в Україна загинули мільйони людей. Пік голодомору прийшовся на весну 1933 року. в Україні тоді від голоду вмирало 17 людей щохвилини, 1000 – щогодини, майже 25 тисяч – щодня...

В.1. Найбільш постраждали від голоду Полтавська, Сумська, Харківська, Черкаська, Київська, Житомирська області. На них припадає 52,8% загиблих. Смертність населення тут перевищувала середній рівень у 8-9 і більше разів.

В.2. У Вінницькій, Одеській, Дніпропетровській областях рівень смертності був вищий у 5-6 разів. У Донбасі – у 3-4 рази. Фактично, голод охопив весь Центр, Південь, Північ та Схід сучасної України. В таких же масштабах голод спостерігався у тих районах Кубані, Північного Кавказу та Поволжя, де жили українці.

В.1. Пам'яті мільйонів українських селян, які загинули мученицькою смертю від голоду, пам'яті українських сіл і хуторів, які щезли з лиця землі після найбільшої трагедії ХХ століття приурочується ця хвилина мовчання.

(Хвилина мовчання)

Учениця: Про Нього й Неї згадувать несила:

Грицьку одбило ноги на війні...

Отож Оксана день у день носила

Його і до колбуду, й до рідні.

Та якось... ледь живі узріли Гриця:

Сам викотивсь, як пень, через поріг,

Нажерся й виліз на осоння гріться,

Вчинивши нишком людодський гріх...

Над морем Чорним чайка голосила.

І в берег бились хвилі день при дні:

„Нема Оксани, що Грицька носила, -

Нема... ані на лаві, ні в труні...”

В.1. Опухлий п'ятирічний Романко, син Іллі Гайдамаки, казав перед смертю: „Я з'їв би такий буханець хліба, як хмара”.

В.2. Звали її Пріською. Помила дітей, натопила маковинням, закрила лядку і до ранку всі померли.

Учениця: Спіте, діти, спіте, любі.

І не просинайтесь!

Вже не буде мучить згуба.

Забере вас пташка райська.

Спіте міцно, спіте, діти.

Янгол Божий на порозі.

Вже не буде їсти хтітись.

І не будуть пухнуть ноги.

Натопила маковинням,

Затулила лядку й комин.

І в тумані темно-синім

Заспівала колискову.

Спи, синочку, горе-ласку.

Засинай... навіки, доню.

То моя остання ласка

З материнської долоні.

Ще пограймось навперейми.

В піжмурки з бідою.

Лельки!

Заховаємось од неї

У сиру земельку...

В.1. Голодомором сталінський режим карав українських селян за небажання добровільно працювати у громадському господарстві артіль.

Учениця: Загупало в двері прикладом, заграло, зашкрябало в шибку.

- Ану одчиняй, молодице, чого ти там криєшся в хаті? -

Застукало серце, різнуло: ой горе! це ж гості до мене.

Та чим же я буду вітати – іще ж не вварився синочок...

Біжить одмикає сінешні, гостям уклоняється низько.

Гостей вона просить проходить – сама ж замикає за ними.

Проходять солдати у хату; один з них писати сідає,

два інших стають коло печі, а два при рушницях на дверях.

- Ну, як же живеш, молодице? Показуй, що вариш-готуєш? -

стоїть молодиця – ні з місця – і тільки всміхається тихо.

Горщок витягають із печі, в нім скрючені пальчики видно.

Стоїть молодиця – ні з місця – і тільки всміхається чудно.

Знаходять одрізані ноги, реберця, намочені в цебрі, і синю голівку під ситом, що вже почала протухати.

Стоїть молодиця – ні з місця – і тільки всміхається страшно.

- Ну, як же живеш, молодице? Чого ти мовчиш, не говориш?

- Отак і живу я... - та й замовкла. Ой чий же це голос у неї?

Хрипкий, а тремтучий, веселий. – Та так і живу, - проспівала. –

Хіба ж то йому я не мати? Чи їсти, скажіть, не хотілось?

Ви хочете їсти? – Сідайте. Між вами і я молодая.

Повірте, люди, їй-богу: - отак тільки тут полоснула – затріпалось зразу і стихло. Повірите, люди, - їй-богу...

Отак і живу, - проспівала. – Отак удова молодая, - і раптом уся затрусилась, мов щось би вона пригадала.

Очима так дико по хаті і кинулась вся до синочка, голівку вона йому гладить і ротика стулює міцно;

заплакала б тяжко – не може, лиш б'ється об піл головою:

- Синочку, дитя моє любе! Ой що ж я з тобою зробила! -

Солдати підводять нещасну, її освіжають водою.

А писар все пише, все пише – та сльози писать заважають.

Учениця (тримаючи коровай): Хліб... Скільки приємного щемету появляється в душі кожного при згадці про Тебе. Святий Хлібе, про Тебе не сміли згадувати жертви тридцять третього. Ти являвся їм уві сні рожевою мрією.

Скільки померло з Твоїм іменем на вустах. Іменем жертв тридцять
третього року благаю вас – бережіть цей святий хліб. І нехай смак цього
короваю не дозволяє нам забувати, що Хліб – це Життя.

*(Роздає порізаний коровай усім гостям і учасникам. Всі з'їдають свої
шматки стоячи)*

(ансамбль „Осанна” виконує пісню „О, спіть ви, сини”)